

PRAVILNIK
O NAČINU, POSTUPKU I ROKOVIMA ZA OSTVARIVANJE
PRAVA NA NAKNADU UMJESTO PLAĆE ŽENI-MAJCI,
ODNOSNO OCU DJETETA ILI USVOJITELJU ILI STARATELJU U
RADNOM ODNOSU ZA VRIJEME DOK ODSUSTVUJE S POSLA
RADI TRUDNOĆE, POROĐAJA, ODNOSNO NJEGE DJETETA I
NAČINU OBRAČUNA, ISPLATE I POVRATA NAKNADE
UMJESTO PLAĆE*

("Službene novine TK", br. 13/11, 14/12, 8/14, 1/16 i 19/23)

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

Ovim pravilnikom uređuju se način, postupak i rokovi za ostvarivanje prava na naknadu umjesto plaće ženi-majci, odnosno ocu djeteta ili usvojitelju ili staratelju u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja odnosno njege djeteta i načinu obračuna, isplate i povrata naknade umjesto plaće (*izmjena 1/16*).

II. KORISNICI PRAVA NA NAKNADU PLAĆE

Član 2.

(Korisnici prava)

Pravo na naknadu plaće za vrijeme odsustvovanja sa posla radi trudnoće, porođaja odnosno njege djeteta, sukladno sa odredbama Zakona o radu Federacije BiH, Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom Federacije BiH i Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji s djecom Tuzlanskog kantona, imaju (*izmjena 1/16*):

1. žena - majka, za vrijeme korištenja porodijskog odsustva,
2. otac djeteta odnosno usvojilac djeteta za vrijeme korištenja porodijskog odsustva zbog smrti majke, ako majka napusti dijete ili ako je iz opravdanih razloga spriječena da koristi to pravo **kao i nakon 42 dana poslije porođaja ako se roditelji tako sporazumiju** (*izmjena 1/16*),
3. žena - majka, odnosno otac djeteta ako žena za to vrijeme radi sa punim radnim vremenom, po isteku porodijskog odsustva do navršetka jedne godine života djeteta, ako koristi pravo da radi polovinu punog radnog vremena, a za blizance, treće i svako sljedeće dijete, ako koristi pravo da radi polovinu punog radnog vremena do navršene dvije godine života djeteta.
4. jedan od roditelja, ako koristi pravo da nakon isteka godine dana života djeteta radi polovinu radnog vremena do tri godine života djeteta, jer je prema nalazu nadležne zdravstvene ustanove djetetu potrebna pojačana briga i njega odnosno usvojilac ili lice koje se stara o djetetu, u slučaju smrti oba roditelja, ako roditelji napuste dijete ili ako ne mogu da brinu o djetetu,
5. žena - majka ako rodi mrtvo dijete ili ako dijete umre prije isteka porodijskog odsustva, ako koristi pravo da produži porodijsko odsustvo za onoliko vremena koliko je, prema nalazu ovlaštenog ljekara, potrebno da se fizički oporavi od stanja prouzrokovanog gubitkom djeteta, a najmanje 45 dana od porođaja odnosno od smrti djeteta,
6. jedan od roditelja djeteta sa težim smetnjama u razvoju (teže hendikepiranog djeteta), ako na osnovu nalaza nadležne zdravstvene ustanove koristi pravo da radi polovinu punog radnog vremena kada su oba roditelja zaposlena ili se radi o samohranom roditelju, i pod uslovom da dijete nije smješteno u ustanovu socijalno-zdravstvenog zbrinjavanja.

* Pravilnik je objavljen u "Službenim novinama TK", broj 13/11 od 12. oktobra 2011. godine, a stupio je na snagu 20. oktobra 2011. godine. Izmjene i dopune Pravilnika su objavljene u "Službenim novinama TK", broj 14/12 od 18. decembra 2012. godine, stupile su na snagu 19. decembra 2012. godine, 8/14 od 16. juna 2014. godine, stupile su na snagu 17. juna 2014. godine, 1/16 od 8. februara 2016. godine, stupile su na snagu 9. februara 2016. godine i 19/23 od 11. decembra 2023. godine, a stupile su na snagu 12. decembra 2023. godine. Pravilnik je donijet na osnovu člana 99. Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Tuzlanskog kantona.
Radi lakšeg prepoznavanja šta je u izmjenama i dopunama Pravilnika promijenjeno, tekst izmjena i dopuna odštampan je masnim slovima u svim izmijenjenim članovima.

III. POČETAK I PRESTANAK KORIŠTENJA PRAVA

Član 3.

(Početak i prestanak prava)

Naknada plaće za vrijeme odsustvovanja sa posla radi trudnoće, porođaja ili njege djeteta u slučajevima iz člana 2. ovog pravilnika, pripada ženi - majci, odnosno drugim korisnicima prava, od prvog dana odsustvovanja sa posla radi trudnoće, porođaja ili njege djeteta i traje do isteka roka određenog zakonom za korištenje prava, ako korisnik prava ne izrazi želju da pravo koristi u kraćem roku od zakonskog, ako je to zakonom dopušteno.

IV. UTVRĐIVANJE POTREBE KORIŠTENJA PRAVA

Član 4.

(Utvrdjivanje prava)

Potrebu korisnika prava za odsustvovanjem sa posla radi trudnoće, porođaja ili njege djeteta u slučajevima navedenim u članu 2. stav 1. tačke 1, 4, 5. i 6. ovog pravilnika, utvrđuje na zahtjev korisnika prava nadležna zdravstvena ustanova (nadležni ljekar, odnosno ljekarska komisija) svojim nalazom i ocjenom u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Potrebu korisnika prava za odsustvovanjem sa posla radi trudnoće, porođaja ili njege djeteta u slučajevima navedenim u članu 2. stav 1. tačke 2. i 3. ovog pravilnika utvrđuje, na pismeni zahtjev korisnika prava, mjesno nadležni centar za socijalni rad.

Zahtjev za ostvarivanje prava i utvrđivanje visine naknade plaće, korisnik prava podnosi u roku od šest mjeseci od dana početka korištenja porodijskog odsustva, a najkasnije do isteka porodijskog odsustva.

Ukoliko korisnik prava ne podnese zahtjev u roku iz prethodnog stava, gubi pravo na naknadu plate (izmjena 8/14).

V. MJESNA NADLEŽNOST - CENTRA ZA SOCIJALNI RAD ZA UTVRĐIVANJE PRAVA NA NAKNADU PLAĆE I POVRAT SREDSTAVA

Član 5.

(Nadležnost)

Centar za socijalni rad nadležan za utvrđivanje prava na naknadu plaće po zahtjevu korisnika prava, je onaj koji pokriva područje općine u kojoj korisnik prava ima prebivalište.

VI. UTVRĐIVANJE PRAVA NA NAKNADU PLAĆE

Član 6.

(Naknada umjesto plaće korisniku prava)

Utvrdjivanje prava na naknadu plaće korisniku prava u slučajevima navedenim u članu 2. ovog pravilnika, u prvom stepenu vrši mjesno nadležni centar za socijalni rad, rješenjem o utvrđivanju prava na naknadu plaće.

Pored elemenata propisanih Zakonom o upravnom postupku ("Službene novine FBiH" br. 2/98 i 48/99) u dispozitivu rješenja treba biti utvrđeno sljedeće:

- datum nastanka i vrijeme trajanja prava na naknadu plaće korisniku prava,
- visina procenta kojim se od osnovice za obračun utvrđuje iznos naknade plaće,
- obaveza poslodavca da na osnovu tog rješenja, a u slučajevima propisanim ovim pravilnikom, na osnovu rješenja i nalaza (doznake) nadležnog ljekara odnosno ljekarske komisije, vrši obračun i isplatu naknade plaće korisniku prava po isteku svakog kalendarskog mjeseca korištenja prava i da na iznos naknade plaće uplati propisane doprinose, obaveza Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo) da poslodavcu izvrši povrat isplaćenih sredstava za naknadu plaće i uplaćenih doprinosa.

Član 7.

(Dostavljanje rješenja)

Po jedan primjerak rješenja iz člana 6. ovog pravilnika, centar za socijalni rad dostavlja:

1. korisniku prava,
2. poslodavcu - pravnom ili fizičkom licu - kod kojeg je korisnik prava u radnom odnosu, zajedno sa kopijom nalaza (doznake) nadležnog ljekara odnosno ljekarske komisije, koji je korisnik priložio uz zahtjev za utvrđivanje prava,
3. Ministarstvu.

Član 8.

(Potrebna dokumentacija)

Uz zahtjev za uspostavu prava na naknadu plaće za vrijeme odsustvovanja sa posla, bez obzira o kom slučaju iz člana 2. stav 1. ovog pravilnika se radi, podnosilac zahtjeva je dužan da priloži sljedeću dokumentaciju:

- kopiju lične karte,
- potvrdu o radnom odnosu sa visinom plaće za šest mjeseci prije stupanja na porodijsko odsustvo koji se uzimaju kao osnov za utvrđivanje visine naknade plaće, sa ID brojem firme i matičnim brojem iz radne knjižice,

TK - Pravilnik o načinu, postupku i rokovima za ostvarivanje prava na naknadu umjesto plaće ženi-majci, odnosno ocu djeteta ili usvojitelju ili staratelju

- kopiju radne knjižice.

Ako se zahtjev odnosi na uspostavu prava na naknadu plaće za vrijeme odsustvovanja sa posla po osnovu slučaja iz člana 2. stav 1. tačke 1. i 2. ovog pravilnika (porodiljskog odsustva) pored dokumentacije iz stava 1. ovog člana, podnosilac zahtjeva prilaže uz zahtjev i sljedeću dokumentaciju:

- doznake od ljekara od dana porođaja,

- doznaku od ljekara od dana početka korištenja porodiljskog odsustva, ako se koristi do 28 dana prije porođaja, izvod iz matične knjige rođenih za dijete.

Ako se zahtjev odnosi na uspostavu prava na naknadu plaće po osnovu iz člana 2. stav 1. tačka 3. ovog pravilnika (rad sa polovinom radnog vremena), podnosilac zahtjeva, pored dokumentacije iz stava 1. ovog člana, prilaže:

- potvrdu od ljekara o danu isteka porodiljskog odsustva,

- izvod iz matične knjige rođenih za dijete.

Ako se zahtjev odnosi na uspostavu prava na naknadu plaće po osnovu iz člana 2. stav 1. tačka 4. ovog pravilnika (rad sa polovinom radnog vremena do 3 godine djeteta iz zdravstvenih razloga), podnosilac zahtjeva, pored dokumentacije iz stava 1. ovog člana, prilaže:

- nalaz zdravstvene ustanove da je djetetu potrebna pojačana briga i njega,

- izvod iz matične knjige rođenih za dijete.

Ako se zahtjev odnosi na uspostavu prava na naknadu plaće po osnovu iz člana 2. stav 1. tačka 5. ovog pravilnika (rođenje mrtvog djeteta ili smrti djeteta prije isteka porodiljskog odsustva), podnosilac zahtjeva, pored dokumentacije iz stava 1. ovog člana, prilaže:

- nalaz ovlaštenog ljekara o potrebnom periodu odsustva sa rada radi fizičkog i psihičkog oporavka majke,

- izvod iz matične knjige umrlih za dijete.

Ako se zahtjev odnosi na uspostavu prava na naknadu plaće po osnovu iz člana 2. stav 1. tačka 6. ovog pravilnika (teže hendikepirano dijete), podnosilac zahtjeva, pored dokumentacije iz stava 1. ovog člana, prilaže:

- nalaz zdravstvene ustanove da je dijete sa težim smetnjama u razvoju (teže hendikepirano dijete), potvrda o zaposlenju za svakog roditelja, potvrda da se radi o samohranom roditelju ako je riječ o takvom slučaju,

- potvrdu da dijete nije smješteno u ustanovu socijalno-zdravstvenog osiguranja.

VII. OSNOVICA ZA UTVRĐIVANJE VISINE NAKNADE PLAĆE

Član 9.

(Osnovica)

Naknada plaće utvrđuje se od osnovice za naknadu koju čini prosječna plaća isplaćena korisniku prava u periodu od šest mjeseci prije **stupanja na porodiljske odsustvo**, odnosno prije utvrđivanja drugog slučaja iz člana 2. ovog pravilnika, računajući mjesec koji prethodi mjesecu u kojem nastupi slučaj, na osnovu kojeg se stiče pravo na naknadu plaće, valorizovane za procenat rasta plaće u Kantonu u tom periodu. Tokom daljeg utvrđivanja i isplate naknade plate valorizacija se vrši svaka tri mjeseca, ukoliko dođe do porasta plaće u Kantonu u tom periodu (*izmjena 1/16*).

Član 10.

(Osnovica u drugim slučajevima)

Ako u mjesecu ili više mjeseci koji prethode mjesecu u kojem je nastupio slučaj na osnovu koga se stiče pravo na naknadu plaće korisnik prava nije ostvario plaću, kao osnovica za naknadu plaće uzima se prosječna plaća ostvarena u **Tuzlanskom kantonu** za odgovarajući mjesec, odnosno za odgovarajuće mjesece za koje korisnik prava nije primio plaću (*izmjena 14/12*).

Odredbe iz prethodnog stava primjenjuju se i u slučaju kada je korisnik prava, prije nastupanja slučaja po kome stiče pravo na naknadu plaće, bio u radnom odnosu manje od šest mjeseci.

Član 11.

(Iznos naknade plaće)

Naknada plaće iznosi 90% ostvarene prosječne plaće korisnika prava u periodu od 6 mjeseci prije **stupanja na porodiljske odsustvo** ili u iznosu od 55% prosječne plaće **Tuzlanskog kantona** ostvarene u istom periodu, ako je to za korisnika povoljnije, **s tim što naknada plate ne može biti veća od prosječne plate u Tuzlanskom kantonu iz prethodne godine** (*izmjena 14/12 i 1/16*).

Poslodavac može korisniku isplatiti razliku između iznosa naknade plate iz stava 1. i plate koju je korisnik ostvario prije stupanja na porodiljsko odsustvo (*izmjena 14/12*).

U slučaju da je žena - majka odnosno drugo lice koje ostvaruje pravo na naknadu plaće prije nastupanja slučaja po osnovu koga se isplaćuje naknada plaće, radila sa radnim vremenom kraćim od punog radnog vremena, naknada plaće obračunava se srazmjerno vremenu provedenom na radu.

Ako korisniku prava naknada plaće pripada samo za polovinu radnog vremena, kada ne radi zbog korištenja prava, visina naknade plaće tom korisniku prava iznosi 50% od iznosa utvrđenog u članovima 9, 10. i 11. ovog pravilnika.

Član 12.

(Uplata doprinosa)

Na iznos naknade plaće ženi - majci odnosno drugim korisnicima prava poslodavci uplaćuju i doprinose za PIO, zdravstveno osiguranje, osiguranje od nezaposlenosti i druge propisane doprinose.

Član 13.

(Prestanak prava)

Ženi - majci odnosno drugom korisniku prava, kojoj za vrijeme porodijskog odsustva prestane radni odnos na određeno vrijeme, odnosno obavljanje djelatnosti ličnim radom, pravo na naknadu plaće prestaje sa danom prestanka radnog odnosa, ukoliko poslodavac ne produži trajanje radnog odnosa.

Korisnik prava kome pravo na naknadu plaće prestane po odredbi iz prethodnog stava, ima pravo na novčanu pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja u skladu sa propisima o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica.

VIII. OBRAČUNAVANJE I ISPLATA NAKNADE PLAĆE

Član 14.

(Obračun i isplata naknade plaće)

Naknadu plaće radi odsustvovanja sa posla po osnovima iz člana 2. ovog pravilnika, korisniku prava obračunava i isplaćuje poslodavac, pravno ili fizičko lice (u daljem tekstu: poslodavac), kod koga je korisnik prava u radnom odnosu.

Obračun i isplatu naknade plaće iz prethodnog stava poslodavac vrši na osnovu rješenja o utvrđivanju prava na naknadu plaće iz člana 6. ovog pravilnika, a u skladu sa zakonskim i drugim propisima i ovim pravilnikom, ako za pojedine slučajeve ovim pravilnikom nije drugačije određeno.

Obračun i isplata naknade plaće korisniku prava, poslodavac je dužan vršiti po isteku svakog kalendarskog mjeseca u kome je korišteno pravo, bez obzira da li poslodavac redovno isplaćuje plaće ili ih iz bilo kog razloga ne isplaćuje redovno ostalim zaposlenicima. Odredbe iz stavova 1, 2. i 3. ovog člana odnose se i na obračun i uplatu propisanih doprinosa iz člana 12. ovog pravilnika, koje je poslodavac dužan uplatiti na utvrđeni iznos naknade plaće.

Član 15.

(Osnov za obračun i isplatu naknade plaće)

Ako se naknada plaće ostvaruje po nekom od osnova navedenih u članu 2. stav 1. tačke 1, 2, 4. i 5. ovog pravilnika, obračunavanje i isplatu naknade plaće korisniku prava, te obračun i uplatu propisanih doprinosa iz člana 12. ovog pravilnika, poslodavac vrši na osnovu rješenja o utvrđivanju prava iz člana 6. ovog pravilnika i nalaza (doznake) izdate od nadležnog ljekara odnosno ljekarske komisije o potrebi odsustvovanja sa posla korisnika prava u mjesecu za koji se vrši obračun i isplata naknade plaće, koju obezbjeđuje i poslodavcu dostavlja korisnik prava na naknadu plaće.

Član 16.

(Obveznik obračuna i isplate naknade plaće)

Obračun i isplatu naknade plaće, te obračun i uplatu propisanih doprinosa na iznos naknade plaće, korisniku prava od prvog dana korištenja toga prava vrši ovlašteno lice poslodavca - pravnog ili fizičkog lica kod koga je korisnik prava u radnom odnosu.

Član 17.

(Uslovi za naknadu plaće)

Naknada plaće pripada korisniku prava samo za dane za koje bi mu pripadala plaća u smislu propisa o radu.

Korisniku prava na naknadu plaće kome to pravo nastupi dok se nalazi na neplaćenom odsustvu, pripada naknada plaće samo po isteku neplaćenog odsustva sa posla.

IX. POVRAT ISPLAĆENOG IZNOSA PO OSNOVU NAKNADE PLAĆE

Član 18.

(Povrat naknade plaće)

Povrat isplaćenih sredstava na ime naknade plaće radi odsustvovanja sa posla po nekom od osnova iz člana 2. ovog pravilnika, uključujući doprinose iz člana 12. ovog pravilnika uplaćene na iznos naknade plaće **izuzev doprinosa na plaću na teret poslodavca u visini propisanoj odredbama Zakona o doprinosima**, poslodavcu vrši ministarstvo (*izmjena 8/14*).

Povrat sredstava iz prethodnog stava se vrši uplatom tih sredstava na žiro račun poslodavca.

Član 19.

(Način povrata)

Povrat isplaćenih sredstava na osnovu naknade plaće radi odsustva sa posla korisnika prava obavlja Ministarstvo putem Trezora iz budžeta Kantona shodno dinamici punjenja budžeta.

Član 20.

(Obavezna dokumentacija za povrat)

Uz zahtjev za povrat isplaćenog iznosa naknade plaće koji poslodavac podnosi Ministarstvu, prilaže se sljedeća dokumentacija:

- rješenje mjesno nadležnog centra za socijalni rad o priznavanju prava i utvrđivanju iznosa naknade plaće korisniku prava,

- izvještaji o privremenoj spriječenosti za rad (doznake) ovlaštenog ljekara o potrebi odsustvovanja sa rada korisnika prava za mjesec (dane) za koje je izvršena isplata naknade plaće, za korisnike prava iz člana 2. stav 1. tačke 1, 2. i 3. ovog pravilnika,

- mjesečni izvještaj o isplaćenim plaćama, ostvarenim koristima i drugim oporezivim prihodima zaposlenika od nesamostalne djelatnosti, plaćenim doprinosima i akontaciji poreza na dohodak (obrazac MIP-1023) (izmjena 19/23).

Član 21.

(Stavljanje izvan snage)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu plaće ženi-majci, odnosno drugom licu u radnom odnosu za vrijeme odsustvovanja sa posla radi trudnoće, porođaja odnosno njege djeteta Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 3/01 i 4/04).

X. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 22.

(Stupanje na snagu.)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Tuzlanskog kantona".